

5. Поређај наведене планете према њиховој удаљености од Сунца, од најближе до најудаљеније, уписујући бројеве од 1 до 8.

Венера

Земља

Јупитер

Нептун

Меркур

Сатурн

Марс

Уран

6. Подвуци једну тачну тврдњу.

- а) Земља има облик пирамиде.
- б) Земља је испупчена на екватору, а спљоштена на половима.
- в) Земља је испупчена на повратницима, а спљоштена на екватору.

8. Ако су дате тврдње тачне заокружи слово **T**, а ако су нетачне слово **H**.

- а) Карта је умањен приказ једног дела или целе Земљине површине представљен на равној површини. T H
- б) Глобус је лоптасти модел планете Земље. T H
- в) Карта је лоптасти приказ Сунца. T H
- г) Глобуси су зелене боје. T H

9. Допуни реченице.

- а) Мериђијани су замишљене _____ линије које спајају Северни и Јужни _____ пол.
- б) Почетни мериђијан налази се на _____° географске дужине и прелази преко _____.
- в) Паралеле су замишљене _____ линије које обавијају Земљу од _____ према _____. Почетна паралела је _____ на _____° географске ширине.
- г) Дужина паралела смањује се од _____ према _____.

11. Повежи појмове из леве колоне са објашњењима из десне колоне уписивањем одговарајућих слова на линије.

а) карта	_____ највернији приказ планете Земље
б) глобус	_____ приказује стварни облик планете Земље
	_____ умањени приказ једног дела или целе површине Земље представљен на равној површини

12. Напиши математичке и географске елементе карте.

Математички елементи: _____

Географски елементи: _____

13. У табелу упиши поделу карата према размери и према садржају.

Подела карата према размери	Подела карата према садржају

14. Повежи појмове из леве колоне са објашњењима из десне колоне уписивањем одговарајућих слова на линије.

а) надморска висина	_____ удубљење на копну које се налази испод нивоа светског мора
б) еклиптика	_____ вертикално растојање између две тачке на копну
в) релативна висина	_____ вертикално растојање између неке тачке на копну и нивоа светског мора
г) депресија	_____ путања по којој се Земља креће око Сунца

15. Заокружи два Земљина кретања.

ротација сепарација транзиција револуција кондензација сублимација

16. Напиши поделу стена према начину постанка.

17. Допуни реченице.

- а) Унутрашње силе планете Земље су Земљина _____ и Земљина _____.
- б) Деловањем ових сила настају _____ покрети.
- в) Према начину постанка разликујемо _____ планине, _____ планине и _____ планине.

18. Заокружи слово испред сваке тачне тврдње.

- а) Ерозија је процес разарања и одношења стеновитог материјала.
- б) Спољашње силе су ветар, реке, морски таласи и ледници.
- в) Спољашње силе не мењају изглед рељефа.
- г) Акумулација је процес таложења материјала.

19. Ако су дате тврдње тачне заокружи слово Т, а ако су нетачне слово Н.

а) Атмосфера је ваздушни омотач планете Земље.	Т	Н
б) Атмосфера је смеша гасова, од којих су најзаступљенији азот, кисеоник и водоник.	Т	Н
в) Атмосфера није слојевита.	Т	Н
г) Клима је вишегодишњи режим типова времена изнад неког места.	Т	Н

20. Повежи појмове из леве колоне са појмовима из десне колоне уписивањем одговарајућих слова на линије.

- а) температура ваздуха
- б) рељеф
- в) влажност ваздуха
- г) вегетација
- д) надморска висина
- ђ) ваздушни притисак

_____ климатски елементи

_____ климатски фактори

37. Допуни реченице.

- а) Највећи континент по површини је _____.
- б) Најгушће насељен континент је _____.
- в) Привредно најразвијенији континент је _____.
- г) Континент са највише неписменог становништва је _____.
- д) Најнижи континент је _____.
- ђ) Континент без сталних насеља је _____.

2. Заокружи слово испред тачног одговора. Специфичност у рељефу Панонске низије чине пешчаре, а то су:

- а) Делиблатска б) Сремска в) Тителска г) Бачка д) Зајечарска

3. Заокружи слово испред сваке тачне тврдње.

- а) Највећа пешчара у Србији је Пиротска пешчара.
- б) Алувијалне равни се налазе поред Дунава, Тисе и Саве.
- в) Острвске планине су Фрушка гора и Вршачке планине.
- г) Телечка лесна зараван је јужно од Сремске лесне заравни.

4. Повежи језера из леве колоне са начинима постанка из десне колоне уписивањем одговарајућих слова на линије.

- а) Бело језеро
- б) Штрбачко језеро
- в) Власинско језеро
- г) Палићко језеро
- д) језеро Велики вир

- _____ радом ледника
- _____ преграђивањем река
- _____ радом ветра
- _____ у напуштеним меандрима река

5. Допуни реченице називима котлина и клисура које представљају делове сложених долина Јужне и Западне Мораве.

а) Врањска котлина је _____ клисуром повезана са _____ котлином, а она је _____ сужењем повезана са Нишко-алексиначком котлином, која се наставља на _____ клисуру.

б) Највеће котлине Западне Мораве су _____, Чачанско-краљевачка, _____ и _____, а највећа клисура је _____.

6. Повежи планине из леве колоне са групом планина којој припадају из десне колоне уписивањем одговарајућих слова на линије.

- а) Тара
- б) Копаоник
- в) Проклетије
- г) Златибор
- д) Жељин
- ђ) Хајла
- е) Чемерно
- ж) Коритник
- з) Жљеб
- и) Паштрик

_____ шарске планине

_____ старовлашко-рашке планине

_____ копаоничке планине

_____ проклетијске планине

3. Повежи реке из леве колоне са рекама у које се уливају из десне колоне уписивањем одговарајућих слова на линије.

- а) Сава
- б) Нишава
- в) Ибар
- г) Велика Морава
- д) Тамиш
- ђ) Топлица
- е) Расина

_____ Дунав
_____ Западна Морава
_____ Јужна Морава

4. Повежи бање из леве колоне са карактеристикама из десне колоне уписивањем одговарајућих слова на линије.

- а) Врањска бања
- б) Луковска бања
- в) Сијаринска бања
- г) Буковичка бања

_____ флаширана минерална вода „Књаз Милош”
_____ постоје два гејзира
_____ највиша бања Србије
_____ најтоплији извори минералне воде

4. Подвучи националне паркове у Србији.

Копаник Златибор Ђедрап Тара Проклетије
Тиса Шар-планина Засавица Фрушка гора